

Reserveret Post Danmark

## KASSERENS "Hjertesuk"!!

I februar sendte vi det årlige giroindbetalingskort til brug for indbetaling af kontingentet for 2001/2002. På trods af vor lille lodtræknings-konkurrence om indbetaling inden den 1.marts, må vi alligevel desværre konstatere, at der pr. dags dato stadig er omkring 50 medlemmer, som endnu ikke har indbetalt kontingent.

Dette kan skyldes forskellige forhold - at man har glemt det - har forlagt giroen - ikke ønsker at fortsætte medlemskabet- eller noget helt fjerde!.

Såfremt Selskabet skal kunne fortsætte sine tilbud, i form af foredrag, udflugter, udgivelse af blad og lokalhistoriske skrifter, Rytterskoledage m.m., er en fornuftig økonomi forudsætningen!. Denne økonomi kan kun opnås ved at indtægterne fra det årlige kontingent - samt medlemstallet - er nogenlunde konstant.

Derfor - hvis du ønsker at fortsætte medlemskabet - betal kontingentet, som helårligt er 100 kr., dog kun 70 kr. for pensionister og efterlønnere o.lign.. Det nemmeste og billigste er at komme hen på Rytterskolen, hvor vi har åbent hver mandag og tirsdag fra klokken 10 til 16 -  
- - ellers er vort gironummer 664 9610 - - hvis du bruger posthus eller bank!

Såfremt vi ikke har din indbetaling inden den 1.juni tillader vi os at annullere dit medlemskab!. Vi håber ikke det bliver tilfældet!!

Med de bedste ønsker for alle om en rigtig god sommer - håber jeg vi kan mødes til en hyggelig og god efterårssæson.

Med venlig hilsen, Eigil Jørgensen, kasserer.

46.4

# Hvidovre Lokalhistorie

19. ÅRGANG Nr. 2 APRIL 2001  
Alarmpladsen 3  
Avedøre Byen  
2650 Hvidovre

HVIDOVRE LOKALHISTORISKE SELSKAB



Frihedens Port 2001. (foto. Hv.lok.arkiv)

Indhold.:	
Kommende Aktiviteter.....sd. 02.	Siden sidst.....sd. 3.
Svend Mortensens erindringer .....sd. 04.	En Berigtigelse.....sd.13.
Generalforsamling (ref.) ..... sd.14.	
Frihedens St. & Smedens Træ.....sd.16.	Det farlige Hjørne .....sd.17.
Meddelelser fra Hv.lok.Selskab.....sd.18.	
Den nye bestyrelse 2001.....sd.19.	Kasserens Hjertesuk .....sd.20.

Redaktion:  
 Per E.Hansen (ansv),  
 Annelise Leilund, Jette Randal-Lund.  
 Medlemsblad trykt i 650 ekspl.

Hvidovre Kommunes Lokalhistoriske Arkiv.  
 Medborgerhuset, Hvidovrevej 280.  
 2650 Hvidovre. Tlf.: 36 39 21 81.  
 Onsdg. kl 13-16. Torsdg kl. 16-19.  
 e-mail: lokalarkiv@hvidovre.dk

Historiens Hus Hvidovre  
 Alarmpladsen 3  
 Avedørelejren  
 2650 Hvidovre

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab.  
 Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1.  
 2650 Hvidovre. Tlf.: 36 47 34 44.  
 e-mail: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

## Kommende Aktiviteter - 2001

- 16.april. Åbenhusdagen i Rytterskolen er aflyst. 2.Påskedag er en uheldig dato, hvorfor vi venter med arrangementet til efteråret.
20. april KL.12,00 "Historien i Gaden".  
 Bronzesværdet fra Frydenhøj afsløres på Frydenhøjskolen.
- 29.april. "Historien i Gaden". Folkefest på Avedøre Flyveplads. kl.11-16.  
 Start og landing af veteranflyvemaskine. Afsløring af Flyvemomument. o.m.a.  
 Kl.13.00 taler bl.a. Miljøminister Svend Auken.
- 30.april. Schow monumentet genopstilles på 56 års dagen for begivenheden.
- 16 maj. Hvidovre i 100 år. (Jubilæumstillæg i Hvidovre Avis)
- 17-20 maj Hvidovre Kommune. 100 år.  
 Hvidovrevej lukkes på strækningen fra Høvedstensvej til Brostykkevej.  
 Her vil en række arrangementer blive afholdt for at markere jubilæet.  
 Den officielle jubilæumsdagsdag (18 maj) vil blive markeret af borgmesteren.  
 I øvrigt vil der året igennem blive afholdt adskillige jubilæumsarrangementer  
 I forbindelse med jubilæum udsender arkivet en billedbog om Hvidovre.
19. maj. kl.13.00. "Historien i Gaden"...: Strunge memorial indvies ved Hovedbiblioteket. En Stenbordure med en Strunge sentens.  
 (fransk. bordure = stenkant).
- 5.juni. I Rytterskolen arbejder for tiden 6 unge etnologi studerende med en eksamensopgave i et formidlingsprojekt. Projektet skal bl.a. interviewe unge hvidovre borgere om deres syn på fremtiden. Resultatet vil blive præsenteret på en 3 ugers udstilling i rytterskolen fra den 5.juni.
- 9.juni. Selskabets årlige udflugt forventes at gå til Anneberg museet ved Nyk.Sj., samt et besøg i "Nyvang" ved Holbæk. (omtale sd.18.)
- 26 - 28 juni, Aktiv Ferie tre dage med udflugter for skolebørn.  
 (omtale sd.18.)

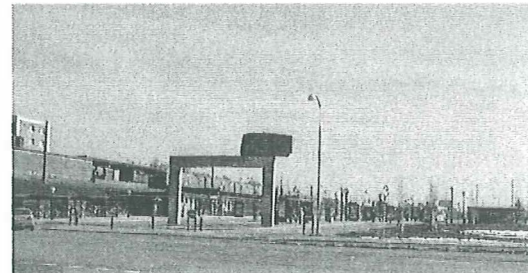
## Siden Sidst. v/P.E.Hansen

26.februar. Aktivistmødet i Rytterskolen blev besøgt af ca. 30 interesserede. Hvoraf 20. har meldt sig til aktiv deltagelse i tre grupper. (Interview, Foto-identifikation og som bistand til "Hist. i Gaden"). (v.Rene Knop)

12.marts. Generalforsamlingen blev afholdt i bibliotekscaféen. Der var mødt ca. 50 medlemmer, som gennemgik og vedtog den givne dagsorden. Efter mødet blev der budt på kaffe og lagkage. Aftenen sluttede med en video om "Slaget på Rheden1801". (Konstitution d.19 marts). (omtale side 14.)

22.marts. Aktivistgruppe - "Fotoidentitet", mødtes i Rytterskolen.

28.marts. "Historien i Gaden". Indvielse af den nye forplads v. "Frihedens St."  
 En højtidelighed ved "Smedens Træ". (omtale side 16.)



29.marts. Aktivistgruppe - "Interview", mødtes i Rytterskolen.

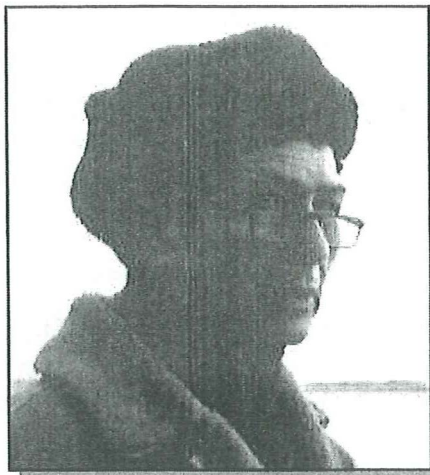
31.marts. Selskabet sendte tre mand til det årlige møde og generalforsamling hos DLF i Vejle. Dan Olsen, Eli Olsen og Erling Groth. ("Vel hjemkommen kan jeg meddele. at det var alle tiders møde med mange gode indtryk og emner, som vi kan bruge i vort lokalhistoriske arbejde".....Hilsen Dan Olsen.)

04.april. Aktivistgruppe - "Historien i Gaden" mødtes i Arkivet.  
 Der blev fremlagt og drøftet en status for projektet, samt foretaget en præsentation af idéer, for det fremtidige samarbejde. xx medlemmer deltog.

**Se vor Hjemmeside på adressen ...:**  
<http://www.hvidovrerytterskole.subnet.dk/>

## Svend Mortensens erindringer. 1del

Første gang jeg overhovedet har været på grundejerforeningen "Strandvang"'s område, var i 1958.



Som nogle måske kan huske, var der en mindre arbejdsløshedperiode i midten af halvtredserne, og jeg havde netop reddet mig et job som elektriker på B. & W.'s motorfabrik på Christianshavn i december 1957.

Her kom jeg til at arbejde sammen med en kollega, Svend Hansen, der dengang havde et blokhus på Koralvej 27. Han bor der i øvrigt stadig i det helårshus, han lod tegne og bygge efter sine egne ret vidtløftige, men også inspirerende idéer.

Jeg skal derfor ikke lægge skjul på, at også jeg blev inspireret og fik den, iflg. mine forældre vanvittige idé, at købe et sommerhus i området for 27.500 kr.

Jeg kunne, sagde de, have købt en villa i Ringsted for de samme penge. Strengt taget var prisen iflg. skødet ovenikøbet 29.400 kr., men differencen på 1.900 kr. skyldtes alene den af Viggo Starcke indførte afgiftspligtige grundstigningsskyld. Videre hed det i skødet at jeg derudover skulle overtage restgælden pr. 1/10-1958 vedr. kloak på 967,84 kr. og vedr. vej på 2.085 kr.

En af mine største betænkeligheder ved overhovedet at henvende mig til en ejendomsmægler, var at jeg - som jeg sagde til Svend - ikke havde noget som helst at tilbyde i udbetaling, men da han spurgte om jeg ikke trods alt havde lidt på en bankbog og jeg kunne oplyse, at alt hvad jeg havde skrabet sammen var 2.000 kr., sagde han jeg bare skulle holde øjne og ører åbne, så viste der sig nok noget, og det gjorde der så:

d. 1. oktober 1958 overtog jeg det iflg. bygningsattesten "af Hr. Axel Jensen opførte lysthus med skur, beliggende Hvidovre Strandvej 24" med udbetaling 2.000 kr. Ud over ovenstående skulle jeg så også udstede et ejerpantebrev med låneprovener på 10.000 kr. og acceptere et sælgerpante-brev på 12.700 kr. Disse to pantebreve havde nogle månedlige ydelser på henholdsvis 110 kr. og 100 kr. Det lyder jo ikke af så meget idag, men med en ugeløn, der dengang lød på omkring 250 kr. var der faktisk nok at se til, bl. a. var der jo også salær m. v. til sagføreren på 593,80 kr., men han var så venlig at tilbyde at jeg kunne vente

med at betale til jeg kunne overkomme det, blot forbeholdt han sig at beholde skøde og andre papirer til vi havde afregnet, og det gjorde jeg så i april 1959.

Mit nyerhvervede "lystslot" havde efter at Hvidovre Strandvej på et tidspunkt blev forlænget mod nord til Lodsvej i mellemtiden skiftet adresse til Hvidovre Strandvej 52. Onde tunger ville måske kalde det et sminket lig, det var knaldgult med blå døre og vinduesrammer, mens vinduessprosserne var hvide. Det var egentlig rigtig pænt som sommerhus betragtet, da jeg købte det, men allerede året efter fik det et alvorligt angreb af "skarlagensfeber". Det viste sig nu at den afskallede gule plasticmaling var smurt direkte ovenpå en gul okker kalkmaling. Det kunne jo selvsagt ikke holde og gav unægteligt et noget spraglet nyt "look".

Da jeg klagede min nød til en af mine venner i min daværende omgangskreds, en maler, og bad om et godt råd, sagde han at jeg var nødt til at fjerne al den afskallede nye plasticmaling og derpå give det en ny gang kalkmaling. Jeg anede jo ikke hvor jeg skulle få fat i sådan noget, men så sagde han de forløsende ord, at hvis jeg ellers kunne leve med et hvidt hus, var det simpleste at købe noget læsket kalk, røre det op med vand og så kalke huset.

Det gjorde jeg så alvor af efter et par år, da "skarlagensfeberen" var på sit højeste, og det var nogenlunde overkommeligt at fjerne resten med en spartel. Det blev faktisk rigtigt nydeligt, men den opmærksomme læser har måske undret sig over, at et sommerhus eller om man vil, lysthus der jo normalt er bygget af træ, overhovedet havde fået kalk eller kalkmaling; men sagen var jo at det oprindelige sommerhus havde været malet brunt og senere var det blevet beklædt med hønsenet og pudset og altså kalkmalet med gul okker.

Med til at give huset et vist helårspræg var desuden en muret skorsten, hvortil en hjørnekamin i stuen var tilsluttet. I skødet stod der desuden, at der forelå skorstensattest, hvilket jeg naturligvis som nybagt husejer undrede mig over, da jeg aldrig havde set nogen. Det var faktisk først efter at jeg i et lille års tid havde efterlyst den omtalte attest hos både ejendomsmægler, sagfører og diverse implicerede myndigheder, at en behjertet ansat på rådhuset fik sat tingene på plads ved at spørge hvad jeg egentlig skulle bruge den til. Da jeg forklarede at jeg jo godt ville sikre mig mod noget vrøvl omkring skorstenens godkendelse, beroligede han mig med, at det var der ingen fare for.

Selvom hjørnekaminen var en fin rundtræksovn, blev jeg nu aldrig særlig fortrolig med at bruge den. I stedet fik jeg lov at låne en fritstående petroleumsovn af mine forældre. Den kunne glimrende varme stuen op, men det gav jo unægteligt på længere sigt en umiskendelig petroleumshørn.

Stuen der i øvrigt klart var husets største rum, var en vinkelstue hvor den del,

der pegede ud mod forhaven, var forsynet med en masse vinduer samt selve indgangsdøren. Da jeg reddede mig nogle brugte franske døre billigt, fandt jeg hurtigt ud af at indrette denne forreste del af huset som egentlig entré med de franske døre som mellemdøre. Det lignede jo på resten af stuen.

Ud over stuen var der to kamre og et køkken. Det var helt tydeligt at det oprindelige køkken var meget lille, men ved hjælp af knopskydning var både det ene kammer og køkkenet, der nu var delt i to dele, blevet væsentligt større. I det nyeste tilbyggede køkken var der således køkkenbord med køkkenvask og et flaskegaskomfur samt et isskab. Gaskomfuret, der ligesom isskabet fulgte med i handelen, havde i øvrigt den ekstra fordel at kunne varme rummet hurtigt op, når et eller to af blussene blev tændt, så det blev de ret tit selvom det ikke var for at lave mad.



Den lokale købmand på Strandvangsvej (Foto: HLA.)

### Jeg blev lysthusbeboer.

På grund af min noget anstrengte økonomi fandt jeg ret hurtigt ud af at opsigte mit værelse på Frederiksberg og tilmelde mig folkeregisteret i Hvidovre. Dette medførte blandt meget andet at jeg skulle tilmelde mig Hvidovre Sygekasse i den daværende Hvidovregade <sup>1)</sup> samt vælge læge, d.v.s. vælge var så meget sagt, da den eneste læge i nærområdet, der tog mod nye patienter, var dr. Ingrid Jørgensen, der boede på hjørnet af Strandmarksvej og Strandvangsvej. Jeg fik nu aldrig hilst på hende, da mit behov for lægebesøg dengang heldigvis var rimeligt lille.

Sygekassekontingentet skulle normalt indbetales direkte på sygekassekontoret, men på nogle nærmere fastsatte, begrænsede, tidspunkter kunne det også betales i en lille, langstrakt, hvid bygning på hjørnet af Strandmarksvej og

Lodsvej ved siden af den daværende Frihedskro. I denne bygning var der også et lille såkaldt postuddelingskontor.

Området bar på det tidspunkt tydeligt præg af at være et tidligere sommerhusområde. Hovedparten af bygninger var tydeligt nok ikke beregnet til helårsbeboelse, men flere grundejere, bl. a. min bagbo, familien Jelstad, med adresse på Konkylievej, havde gjort et ærligt forsøg på at tilfredsstille kommunen for at få dem til at acceptere, at deres hus blev beboet hele året. De havde således bygget en hel tilbygning i massive gasbetonblokke og med indlagt vand samt tilslutning til kloaknettet i vejen. I denne tilbygning var der så indrettet badeværelse m.v. men resten af huset, der var udført som bindingsværkshus opfyldte ikke lovens krav, så hele huset opnåede aldrig status som helårshus. Bjørn Henriksen, hr. og fru Jelstad's svigersøn, har i øvrigt senere fortalt mig at svigerforældrene havde måttet indgå en skriftlig aftale med kommunen for at få lov til at blive boende. Det bevirkede jo så til gengæld at de nærmest blev stavnsbundne, idet de ikke uden videre kunne sælge huset som det var. Enden på det blev så, at det hele blev jævnet med jorden, og Bjørn og Gitte overtog det og lod bygge det helårshus, der ligger der i dag. Hvordan det hele blev arrangeret økonomisk, ved jeg ikke, men hr. og fru Jelstad fik i stedet en lejlighed i Frihedens byggeri.

Jeg tror ikke jeg dengang havde gjort mig helt klart, hvad det var jeg havde indladt mig på, da jeg tilmeldte mig folkeregisteret i Hvidovre, men det blev jeg da der var gået nogle måneder og rygter var nået op til byggesagskontoret.

Det efterfølgende sagsforløb husker jeg jo ikke ligefrem i alle detaljer, men det startede med at jeg modtog et brev om at man var blevet bekendt med at jeg beboede mit hus hele året, og da det ikke var godkendt hertil skulle jeg give møde på rådhuset for at vi kunne drøfte - som det hed - "hvordan forholdene kunne lovliggøres".

Da jeg i almindelighed er opdraget til at være et rimeligt lovlydigt menneske følte jeg mig ærligt talt ikke alt for godt tilpas ved situationen, men jeg mødte naturligvis op til mødet, hvor jeg blev klar over at det absolut ikke var populært, hvad jeg havde gjort. Jeg prøvede at undskylde mig med, at jeg ene mand vel ikke kunne genere nogen ved at bo i mit eget hus ved en færdig anlagt vej, der var godkendt til helårstrafik. Hertil gjorde man mig opmærksom på, at kommunen jo ikke kunne påtage sig at sørge for skolegang til mine børn, når mit hus kun var et sommerhus. Hertil ymte jeg vistnok stilfærdigt noget om, at det kræver mindst to at få børn, så problemet ikke ligefrem kunne være højaktuelt.

Da det blev klart, at jeg ikke havde økonomisk mulighed for at fraflytte adressen, gjorde man mig opmærksom på at kommunen end ikke havde

nogen tegninger af mit hus. Det kunne jeg i første omgang ikke forstå, da jeg jo havde en bygningsattest med kommunens underskrift.

Senere forstod jeg, at huset var ændret så meget siden, at det ikke rigtigt lignede sig selv. Jeg blev derfor pålagt at få lavet nogle tegninger af huset der stemte overens med virkeligheden.

En af mine kusiner boede dengang med sin familie i "Grenhusene," og da hendes mand var arkitekt, fik jeg ham til at hjælpe mig med at tilfredsstille kommunen på dette punkt. Han brugte simpelthen den teknik, at han tog en masse billeder af huset fra alle sider. Herudover tog vi i fællesskab en masse mål af huset, og ud fra dette lavede han så diverse facade- og plantegninger, som vel formildede kommunen så meget, at jeg fik en, om ikke ligefrem godkendelse, så dog en slags forbeholden accept af tingenes tilstand.

Ovenstående sagsforløb, der havde strakt sig over flere år, omfattede flere breve og møder og min egen situation ændrede sig også i årene der fulgte.

En onsdag i 1959 traf jeg således min kone ved et romantisk møde i "De højes klub", inde i tivoli. Det var først senere på aftenen, da jeg tilbød at følge hende hjem, at det gik op for os, hvor tæt vi boede på hinanden. Hun havde nemlig en lejlighed i den dengang næsten nyopførte "Hvidovrebo"s afd.6 på Strandhavevej. Vi blev i øvrigt gift i 1961 i den daværende barakkerke, "Strandmarkskirken" på Strandmarksvej. Den lå dengang som den eneste bygning på højre side af vejen mellem de sidste rester af den gamle Frihedsgård og Strandmarksskolen. Resten af Frihedens jorder henlå som græsningsareal for nogle køer, der var med til at give det hele et landligt præg. Herefter delte vi lejlighed i "Hvidovrebo," og jeg fik samme læge, dr. Fix, i stedet for Ingrid Jørgensen.

I efteråret samme år påbegyndte jeg i øvrigt en treårig aftenskoleuddannelse som installatør, og her fik sommerhuset en helt ny, særdeles praktisk og fuldt lovlig anvendelse, idet jeg og to af mine holdkammerater benyttede det til fælles studier, når vi skulle skrive vores fælles laboratorierapporter. Her var nemlig masser af fred og ro, så vi ikke kunne forstyrre den øvrige familie, og de ikke kunne forstyrre os.

## Sommerhusets indretning til helårsbrug.

Selvom den tidligere ejer, Holger Nielsen, havde boet året rundt med hele sin familie incl. små børn i det selv samme sommerhus, var det ikke fordi det typisk var specielt velegnet til formålet, hverken hvad angår isolering eller udseende. Væggene i stuen var i en højde af ca. 1m vandret forsynet med nogle 10cm brede profilerede malede brædder, og selve de lodrette vægbrædder var blot beklædt med en tynd hård masoniteplade, henholdsvis over og under profilbrædderne. I stuens hjørne var et lille hjørneskab med glasdør, og loftet var med synlige bjælker, der var malet italiensrøde. Selve loftet bestod af ganske tynde høvlede og pløjede brædder, og i et hjørne var en lem der gav adgang til det uisolerede loft ovenover.

Her var der systematisk lagt aviser ud over hele loftet for dog at varmeisolere en smule. Selve stuen var meget mørk, da loftbrædderne, der kun havde været ferniserede og lakerede, var blevet meget mørke med årene. I det ene værelse, der måske har været en del af den oprindelige bygning fra 1924, var der etableret to faste sovebrikse, én på hver side af døren, så her var ikke plads til mange flere møbler.

Min ønskeseddel til husets indretning gik derfor i det væsentligste ud på følgende:

- 1) Bedre isolering, især af vægge.
- 2) Lysere rum.
- 3) Bedre mulighed for placering af egne møbler.
- 4) Tapetserede vægge med mere vægplads til billeder m. v.
- 5) Forbedring af lysinstallation med bl.a. faste loftlamper og udendørs lamper.
- 6) Selvstyrende varme, som sikrede minimumvarme, når jeg sov.

Det lykkedes i tiden der fulgte, at få opfyldt alle ønsker, dels ved egen indsats, dels ved Arnes hjælp. Arne var den tidligere omtalte maler, som ikke kun hjalp mig med gode råd men også malede og tapetserede. Det sidste foregik af og til med min assistance, da han var handicappet. Det fik vi meget sjov ud af, men resultatet blev i hvert fald flot.

Selv fjernede jeg hjørneskabet, de faste sengebrikse samt panelbrædder og hårde masoniteplader og opsatte i stedet flamingoplader. Det lusede og gav bedre plads. Herudover forbedrede jeg lysinstallationen og lavede en termostatsstyring til en alm. elektrisk stråleovn i det ene værelse. Det gav tilsammen en fornuftig tilfredsstillende varme.

Nogle år efter at Jytte og jeg var blevet gift, blev alle elkomfurer i Hvidovrebo i øvrigt skiftet ud og vi blev tilbudt at overtage det gamle ABC-komfur for 50kr.

Det benyttede vi os af, fik indlagt trefaset vekselstrøm i sommerhuset og solgte gaskomfur og gasflasker. Dette erstattede vi så med elkomfuret.

Da vi senere byggede helårshus viste det sig at være en fordel både med hensyn til byggestrøm og køkkenfaciliteter i byggeperioden. ABC-komfuret blev også det allerførste komfur i det nye hus.

### Skurets indretning.

Som nævnt i indledningen fremgik det af bygningsattesten at det købte lysthus med skur var godkendt engang i tyverne. Jeg gik derfor ud fra som givet at skuret på attesten var det der lå tæt ved naboskellet i baghaven.

Det havde trægulv og stod på stolpesten. I den ene ende af det var der indrettet et gammeldags lokum, selve skuret var nærmest indrettet til hobbyværksted og i den anden ende var der et særskilt rum til haveredskaber og/eller cykler. Denne del var bygget af pakkassebrædder uden gulv og direkte på jorden, så naturligvis regnede jeg ikke med at det var godkendt, men resten incl. lokummet så faktisk ud til at være bygget i den oprindelige byggestil.

På et tidspunkt fik vi i øvrigt ryddet lokummet totalt for inventar, fik vasket det grundigt ned og malet det i lyse farver og fik erstattet WC'et med et nyindkøbt tørkloset.

Det kom jo unægteligt til til at virke noget mere indbydende.

Om ikke før så i 1965, hvor vi fik byggetilladelse til det helårshus min kone selv havde tegnet, burde jeg vel egentlig være blevet opmærksom på, at der var noget galt. Der stod nemlig at tilladelsen ikke omfattede det på beliggenhedsplanen viste skur, der måtte søges godkendt på sædvanlig måde, men jeg tog mig ikke af det dengang, da jeg jo havde bygningsattest.

Da jeg meldte byggeriet færdigt i 1967 fik jeg imidlertid noget andet at vide. Det viste sig, at det skur bygningsattesten refererede til, havde ligget midt nede i baghaven. Noget kunne tyde på at det var det samme skur der senere var blevet flyttet over langs skellet. Det havde i hvert fald aldrig været tilladt at have et vindue vendende direkte ud imod en skelhæk. Jeg havde da godt nok af og til undret mig over, at det var et besynderligt sted at anbringe et vindue, men jeg havde egentlig aldrig tænkt så dybsindigt over det; nu fik jeg det sløjfet og fik lavet en detailtegning af skuret som det så ud nu uden pakkasecykelskuret, og herefter kunne jeg få min ny bygningsattest for helårshus med skur, vel at mærke efter at de øvrige betingelser var opfyldt.

### Haven og omgivelserne i 1958.

Omkring 1958 var haven som de fleste andre haver dengang - omkranset af en tjørnehæk, dog var der et trådhegn ned imod vores daværende bagbo, familien Jelstad. Langs trådhegnet var der plantet nogle slyngroser og det så faktisk rigtigt pænt ud, når roserne blomstrede.

Ikke desto mindre savnede jeg at kunne være ugenert i min egen baghave, og det kneb det jo med. Da en af mine bekendte fortalte mig, at der boede en ældre gartner på Paris Boulevard, som påtog sig at hjælpe private med diverse gartnerarbejde, opsøgte jeg ham og fik en aftale om, at han plantede en ligusterhæk langs trådhegnet og desuden beskar nogle af mine frugttræer, mens jeg selv skulle købe et vist antal ligusterplanter efter nærmere aftale. Der lå dengang et mindre gartneri på en firdobbelt grund på den blinde ende af Bavnvej. Den strakte sig helt til Sølliljevej og blev vist egentlig nærmest betegnet som en planteskole.

Her købte jeg mine ligusterplanter og havde dermed taget det første skridt til gradvis at få ligusterhæk; ved de næste skridt var det til erstatning for tjørnehækken, der ihvertfald havde to ulemper. Den ene var den åbenbare, at tornene gjorde det både ubehageligt og besværligt at komme af med afklippet, især hvis man dengang ikke nåede at komme af med det til Sct.Hans-bålet. Den anden ulempe var at tjørnehækkene dengang så rigtig kedelige og grå ud, idet de konstant blev angrebet af spind, medens de få tjørnehække, der er tilbage i dag, tilsyneladende efterhånden er sluppet af med problemet.

Jeg kan ikke længere huske præcist hvor mange og hvilke frugttræer jeg fik beskåret dengang, men det har højst været en 2 - 3 træer ud af den halve snes jeg, ligesom mange andre medlemmer, havde dengang. Siden har jeg desværre ikke været god til at følge det med beskæringen op. Dette sammenholdt med diverse svampesygdomme har efterhånden fået mange af træerne til at bukke under.

I baghaven var der desuden en flagstang.

På en forespørgsel hos sælgeren fik jeg at vide at han aldrig havde ejet hverken flag eller vimpel, men de havde da benyttet den, da hans kone ventede sig. De havde nemlig hejst en ble op i den for at advisere venner og bekendte om, at nu havde hun født. Jeg syntes jo nok i starten, at da jeg både var blevet ejer af en grund og en flagstang så skulle den også bruges, så jeg ønskede mig et flag i fødselsdagsgave og fik det. Selvfølgelig flagede jeg også nogle gange, men da vi byggede helårshus i 1966 besluttede min kone og jeg dog at sløjfe flagstangen, da den i praksis aldrig rigtigt kom i brug. Vores daværende genbo's flagstang var til gengæld knækket, så han fik lov at arve vores.

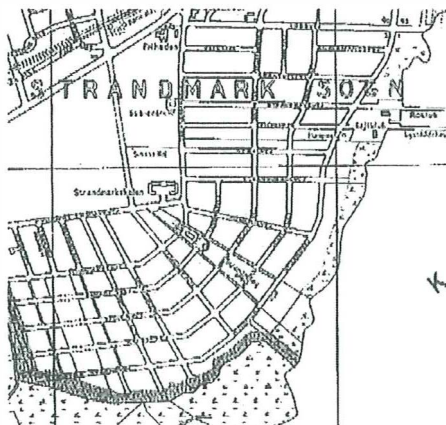
I 1958 bar kvarteret stadig tydeligt præget af at vejene netop var færdig anlagte, og mens de omtrent var i niveau med grundenes terræn ved Strandmarksvej, var de hævet ca. ½ m. ved Hvidovre Strandvej, hvilket bl. a. kunne ses ved at tjørnehækkene efter opfyldningen ved vejskellene ved grundene nærmest kysten var meget lavere end skelhækkene mellem grundene.

På den nærmeste halve meter bag hækkene langs vejene var der anlagt en skrå banket ned mod haven, og bag havelågerne var der anlagt trapper med havefliser. På min grund tror jeg ligefrem der har været en have-arkitekt på, for der var ligefrem lavet en flisegang midt i græsplænen, der snoede sig ned til sommerhuset.

Rent umiddelbart husker jeg det, som der dengang næsten kun var sommerhuse med nogle ganske få helårshuse i spredt fægtning, men i realiteten lå rækkehusene på Strandvangsvej der allerede og dobbelt-husene på Korallvej, som var bygget på resten af det gamle gartneri "Søvang"s arealer, lå der også.

Hertil kommer at samtlige huse med ulige numre på Strandmarksvej stort set var de samme helårshuse som i dag, idet både Danalundhusene samt Hvidovrebo ved Strandhavevej var bygget. Fisker Vilhelm Petersen's hus på Korallvej 1 lå der stadig. Det hus der ligger der i dag er af betydelig nyere dato. At jeg trods dette, synes der kun var nogle ganske få helårshuse i spredt fægtning, skyldes jo nok, at sådan var det i nærområdet omkring Hvidovre Strandvej helt op til Bavnevej.

Her slutter så 1.del af Svend Mortensens erindringer.  
2.del kommer i næste nummer af "Hvidovre Lokalhistorie".



## En Berigtigelse. v./ P.E.Hansen.

I Magasinet til Hvidovre Avis d. 28.marts 2001, kunne man på forsiden læse en udmærket illustreret artikel om indvielsen af forpladsen på Frihedens Station. Vi er nogle der mener, at den slags stof kan man ikke få for meget af i en lokalavis.

Hvidovre Avis har da også gennem årene været en god og nyttig formidler af lokalhistorien. Tak for det og bliv endelig ved!!!!

I ovennævnte artikel er der imidlertid et par fejl som bør rettes, derfor denne berigtigelse. Overskriften: "På Frihedens gamle jorder", er forkert. Frihedens Station er placeret på matr.18 = "Dansborggård"s gamle jorder.

Smedens hus, med træet, lå på matr.18b.

Den "glade" bonde, Ole Jensen, var sikkert ikke så glad endda. Han figurerer flere gange i lokalhistorien som en ballademager, første gang vi hører om ham er i 1772. Hans gård i landsbyen brændte to gange, måske fordi han ønskede at følge kromanden på "Flaskekroen", Anders Jensens eksempel om udflytning. Han var ugleset blandt de andre bønder og det kom til flere korporlige sammenstød. Ole Jensen fik sin vilje i 1776, tre år før den egentlige udskiftning. Han fik samlet sine jorder på engene syd for kromandens agre og blev således gårdmanden på Strandegård, matr.29.

Så røg han uklar med Pastoren i Hvidovre Kirke, ved at leve utugtigt sammen med sin husbestyrerinde. Ole Jensen var blevet enkemand på gården og det resulterede i en utilsigtet graviditet hos pigen. En uvejsaften ved juletid 1781, skulle hun føde. Uden anden hjælp måtte Ole Jensen være jordemoderen og senere også manden, der døbte sit barn.

Præsten rasede, parret havde ikke fået kirkens velsignelse, de havde plejet intim omgang med hverandre og bonden havde undladt, sporenstrengs, at vandre de 4 kilometer, i sne og frost, til kirken for at melde begivenheden.

Præsten skriver om Ole Jensen i et brev til Bispem.: "Hans Beskaffenhed indtil nu haver bestaaet i stivt og stridigt Sind, uordentlig og trættekiær Levemaade, hvorved han haver ødelagt baade sin timelige og aandelige Velfærd".

Senere blev de dog viet og deres horeunge blev præstedøbt, men der gik flere år før præsten ved sin død blev erstattet af en ny præst og striden kunne bilægges. Så nogen glad bonde var han ikke.

Bonden på "Frie gård " matr.25 hed Andreas Christensen i 1787.

Noget af ovennævnte historie kan læses i bogen " 52 Historier fra Hvidovre". Episoden med præsten findes i Kancelliets brevbøger - Bispearkivet 1783.

## Hvidovre Lokalhistoriske Selskab's 22'nde ordinære Generalforsamling. d.12.marts 2001.

Skønt vejret udenfor var gråt og koldt, mødtes ca. 50 medlemmer til vor årlige generalforsamling i Bibliotekscaféen . Formanden bød velkommen og gik straks over til første punkt på Dagsordenen. Valg af dirigent.

Vort æresmedlem Kjeld Jørgensen fik hvervet og takkede for valget. Han gav atter ordet til formanden, der i sin beretning fortalte om det sidste års mange hændelser i Selskabet..

De 7 ordinære medlemsmøder havde indeholdt bl.a. så forskellige emner, som - Hvidovres gamle gårde - Hieroglyffernes gåde, lidt ægyptologi - Svenskekri- gen m. Gøngehøvdingen Svend Poulsen og Englændernes bombardement af København i 1807. Han fortalte også om samarbejdet med "Tværpilen" om vore fælles sommerudflugter for Hvidovres skolebørn til forskellige historiske steder på Sjælland.

En succes som vi agter at følge op i indeværende år.

Formanden takkede medlemmerne for store fremmøder til alle vore aktiviteter og glædede sig over et meget aktivt og frodigt år i Selskabet.

Poul Sverrild berettede om stor travlhed i Arkivet. Der var sat mange "skibe i søen" og derfor stor trængsel i de små lokaler. Foruden sig selv, er der blevet fastansat en HK-medarbejder, der fungerer som arkivets sekretær. Dertil kommer 3 assistenter i forskellige gøremål. I Rytterskolen arbejder 6 etnologistuderende med et projekt om fremtidens Hvidovre, sammenholdt med 50érnes udvikling, samme sted. Resultatet forventes at resultere i en udstilling på Rytterskolen i løbet af sommeren.

"Historien i Gaden" har afviklet sager som - brdr. Schows håndjern - mindeplade på Holmegården - Neonkunst på Stadion og der kan forventes arrangementer som - Avedøre flyveplads - Frydenhøjsværdet - Michael Strunge bordure - m.m.

Af kommunale opgaver kan nævnes - Vejnavne i Avedørelejren - Hvidovre Torv - Byjubelæum - Reg. over mindesmærker og ikke mindst Kommuneatlas, som var en stor og spændende opgave.

Af bogudgivelser kom der.: Hans Chr.Thomsen/Kjeld Jørgensen.: "Omkring Holmegården - Cortsen.: Hvidovre Kirkebog bind 2 - Holger Petersen.: Gårdene i Avedøre" - Hvidovre Kommuneatlas.

Dertil kommer 5 rundture i bus for besøgende fra bl.a. udlandet og 21 foredrag om Hvidovre samt diverse rejser til seminarer i ind- og udland. Poul Sverrild behøver ikke at kede sig.

Næste punkt var Kasserens fremlæggelse af regnskabet. Her kunne Eigil Jørgensen, som sædvanlig grundigt, fremlægge og forklare nogle tal, som blev taget til efterretning og godkendt.

Kontingentet blev vedtaget uændret og af indkomne forslag var der ingen.

Så kom vi til valget af betyrelsesmedlemmer.

På ulige år skal, ifølge vedtægterne vælges 3 medlemmer.

På valg var Per E. Hansen, Bent Christiansen og Eli Olsen.

De to første blev genvalg medens Eli Olsen havde meddelt at han ikke ønskede at fortsætte, hvorfor han blev erstattet af suppl. Erling Groth.

Bestyrelsesmedlem Esther Hansen og suppl. Dora Orneborg, ønskede ikke genvalg, hvorfor der blev foreslået og indvalgt tre ny medlemmer til bestyrelsen. Revisor og rev.suppl. valgt som tidligere.

Formanden bød de tre nyvalgte bestyrelsesmedlemmer velkommen, ligesom han honorerede de afdgående med et par flasker og tak for veludført arbejde.

Den nye bestyrelse fremgår af listen på side 19 i dette blad , som vedtaget på det konstituerende møde d. 19.marts.

Formand og Kassereren foretog derefter en lodtrækning blandt vore medlemmer med rettidig indbetalte kontingenter.

Præmien var en god flaske rødvin og 10 heldige vindere var som følger.:

Claus Bjerregård. Nørremarksvej 23.

Lissi Hansen. Rebæk Søpark 11.

Frede Nielsen. Vigerslev 376A.

Karin Olsen. Frydenhøjparken 36.

Mogens Røhl Claus P. Alle 21.

Marie Brøndén. Rønnebævej 11.

Lilli Larsen. Menelaos Blvd. 20.

Jens Chr.Nielsen. Kløverprisvej 26.

Grethe Paaske. Hvidovrevej 76G.

Benny Riisager. Hvidovre Blvd. 30.

Gevinsten kan afhentes på Rytterskolen **inden** d. 7.maj.2001.

Der er åbent hver mandag og tirsdag fra kl 10.00 til 16.00.

Uafhængede gevinster tilfalder Selskabet.

Aftenen sluttede med Kaffe og Lagkage medens vi så på en video om "Englændernes angreb på København i 1801".

Det var Kjærsgård, det var Nelson og det var så denne generalforsamling.

PEH.



## Frihedens Station og Smedens Træ.

Efter en veludført trafikregulering og smukkesering af området er den 30-årige forplads til Frihedens Station, blevet genindviet d. 28 marts 2001. Stedet er med tiden blevet et af Hvidovres centrale knudepunkter, som trængte meget til den nu gennemførte renovering.

På dagen viste vejret sig fra sin bedste side, solens forårshumør var med til at give det hele et lyst og optimistisk skær. Flagene blafrede og der var taler af repræsentanter af de forskellige involverede parter.

Engang var dette sted det yderste Hvidovre. Fægyden (Hvidovrevej) var, i fællesskabets tid, vejen til "Store Enghave", hvor kreaturerne fra landsbyen blev ført på græs om foråret og hentet hjem til høsten. Her har malkepiger og hyrdedrenge haft deres gang til den daglige dont. Det var også ad denne vej bønderne hentede høet til foder og sivrørene til tækning og ikke mindst sand fra stranden.

I 1728 blev der anlagt en ny vej fra Valby til Køge. Det blev landevejen, som skulle afløse den ældgamle rute, der dengang gik gennem bl.a. landsbyerne Hvidovre og Avedøre. Den nye vej passerede i Hvidovre den omtalte fægyde og dannede derved et T-kryds, som i dag er krydset Hvidovrevej /Gl.Køgevej.

Frihedens Station og pladsen foran ligger på Dansborggårdens gamle jorder (matr.18). Samme gård havde desuden en lille trekant på den østlige side af Køgevej. Her lå en mælkeforpagterbolig, som i 1920'erne blev overtaget af et sognerådsmedlem, Lauritz Petersen. Han indrettede værtshus i bygningen og kaldte den "Cafe Dansborg", men ændrede senere navnet til "Frihedskroen".

I 1931 byggede han så den Frihedskro som mange af os endnu kan huske.

Hos smeden i Avedøre gik en ung smedesvend med tanker om at starte for sig selv. Han kontaktede ejeren af Dansborggård og fik lov at købe en parcel (matr.18b) på hjørnet af Mellemdigsvej/Gl.Køge Landevej (nuv.Hvidovrevej/Gl.Køgevej). Her opførte han så i 1896 en smedie med bolig til sin familie. Køkkenhave blev anlagt med frugtbuske og træer og en lille prydhave med bøggehæk udenom det hele.

"Smedens pæretre" på stationspladsen er sidste rest af denne fortidens idyl. Den er plantet ca.1897 og altså over 100 år gammel. Træet, (Pyros communis), er bevaringsværdig alene p.gr.af dets historie og den ærværdige alder. Under den kommunale gartners opsyn og kærlige pleje kan den formodentlig få lov til at eksistere i mange år endnu og minde forbipasserende om tiden, der var engang.

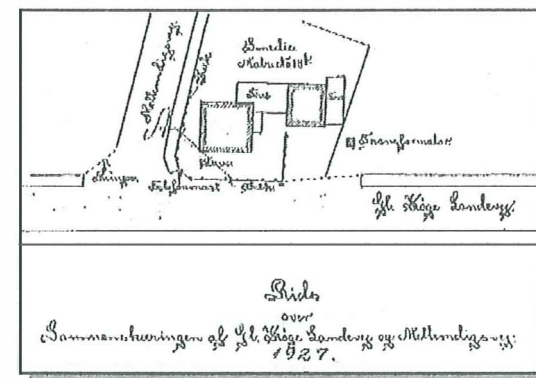
PEH.

## Det farlige hjørne.

En Episode i 1927.

Den 20 Juli 1927 modtog Hvidovre Sogneråd følgende brev :  
Ifølge en hertil indgået notits, er hjørnet af Gl.Køgevej og Mellemdigsvej for tiden i en sådan stand, at færdselen ved dette må anses at være farlig, idet hegn og beplantning ved smedien hindrer udsigten over vejhjørnet. Idet man henviser til færdselslovens §21 henstiller man, at der af sognerådet snarest indledes skridt til udbedring af forholdene ved beskæring eller evt. borttagelse af plantningerne.  
Meddelelse om de skridt som sognerådet måtte finde anledning til at foretage, imødeses.

Politimesteren i Københavns Amts søndre Birk.

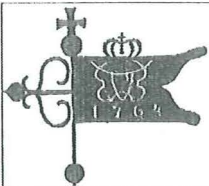


Sognerådets svar pr. 3 august 1927:

I besiddelse af politimesterens ærede skrivelse af 20.f.m., vedrørende det farlige vejsving på hjørnet af Mellemdigsvej og Gl.Køge Landevej, skal man meddele, at sognerådet ved en forhandling med vedkommende ejer af ejendommen matr.18b. af Hvidovre, har opnået en beskæring af den derværende hæk og eksisterende bevoksning til en højde af ca.1,25 m. på en strækning, som nærmere er angivet på vedlagte rids, således at man opnår fri oversigt i den angivne højde fra Gl.Køge Landevej til punkt "A" på planen således som angivet på skitsen.

Ved den således tilvejebragte gode udsigt skønner man ikke rettere end at forholdene er fuldt ud forsvarlige - og man tillader sig at imødeses Politimesterens stilling snarest be-lejligt, idet bemærkes, at den omhandlede nedskæring af hegn og bevoksning har fundet sted.

P.S.V. Formanden.



# Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Meddelelser til medlemmerne.

## Til de voksne gruppemedlemmer af Aktiv ferie 2001.

Også i år arrangeres nogle ture for skolebørnene i Hvidovre.  
Det bliver nogle dage i uge 26 - nemlig:  
Tirsdag 26 juni, Onsdag 27 juni, Torsdag 28 juni.

Der startes kl.09.00 fra Rytterskolen. Hvis du kan - og du har lyst til at være med, må du gerne meddele mig det når du kan.  
Jeg vil også gerne have nogle forslag til, hvor vi skal tage hen med børnene.

Hvad med at besøge kongegravene i Skåne?. En tur til Fyen?. Vikingskibene i Roskilde?. Kom med nogle gode forslag.!!

Jeg træffes hver mandag og tirsdag ml. kl. 10 - 15. i Rytterskolen  
tlf. 36473444. Bedste Hilsener. Dan Olsen.

## Den årlige udflugt går til

**"Nyvang" ved Holbæk og Anneberg Samlingerne ved Nyk.Sj.  
Mødested.: Rytterskolen lørdag d. 9.juni 2001. kl.09.00.**

Vi besøger andelslandsbyen "Nyvang" ved Holbæk, som er et levendegjort besøgs- og aktivitetscenter. Her kan man genopleve andelstiden i Danmark (1870-1950). Det vil være muligt, at spise sin medbragte mad evt. købe frokost og drikkevarer på stedet.

Turen forsætter til Nykøbing Sj. hvor vi besøger Anneberg-samlingerne, der for tiden viser en særudstilling " En Verden i miniature".

Der er plads til 47 medlemmer i Safaribussen. Turen koster kr.100. incl. entre,bus og kaffe. (evt. frokost står for egen regning). Hjemme ca. kl.17.00.  
Billetter til turen kan afhentes på Rytterskolen.

Mandage og tirsdage kl 10-16. **Bemærk!! inden tirsdag d. 08.maj**  
Dan Olsen.

## Bestyrelsen. 2001.

### Formand.:

Dan Olsen Spurvehøjvej 17. st.tv. tlf.3678 8642.  
e-mail.: hvidovrerytterskole@mail.tele.dk

### Næstfmd.:

Kirsten Andersen Korshøjvej 6 tlf.3678 6060.

### Kasserer.:

Eigil Jørgensen Hvidovrevej 98 C tlf.3647 0058.  
e-mail.:Eigil.J@mobilix.dk

### Øvrige Best.mdl.:

Per E. Hansen Grenhusene 26 tlf.3649 2470.  
e-mail.: Fritze@mail.dk

Bent Christiansen Paris Boulevard 20 tlf.3649 2941.

Erling Groth Ege Alle 41 tlf.3677 2511.

Annelise Leilund Gurrevej 13.1 tlf.3649 5995.  
e-mail.: ANL@hvidovre.dk

### kommunale Best.mdl.:

Helle Adelborg Tavlekærvej 80 tlf.3649 0238.

Ahmet Demir Hvidovrevej 522. 3th. tlf.3649 2416.

### Suppleanter.:

1. Harry S. Schultz Nestors Alle 8 tlf.3678 3437.

e-mail.: AHSchultz@os.dk

2. Jette Randal-Lund Doras Alle 8 tlf.3649 0659.

### Revisor + suppl. :

Jens Chr. Nielsen Kløverprisvej 26 tlf.3675 1386.

Inge Larsen Berners Vænge 7.2tv. tlf.3678 4736.

Forretningsudvalg.....: Dan Olsen, Eigil Jørgensen, Kirsten Andersen.

Lokalhistorisk udvalg.: Per E. Hansen, Harry S.Schultz.

Arrangementsudvalg.: Dan Olsen, Bent Christiansen, Erling Groth.

Foredragsudvalg.....: Kirsten Andersen.

PR-Udvalg .....: Harry S. Schultz.

Bladredaktion.....: Per E.Hansen (ansv.), Dan Olsen,

.. Annelise Leilund, Jette Randal-Lund.